

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ATSISAKYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL AKCINĖS BENDROVĖS LIETUVOS PAŠTAS VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 7 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2013 m. liepos 17 d. Nr. 1S-99

Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) 2013 m. liepos 17 d. tvarkomajame posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl Akcinės bendrovės Lietuvos paštas (toliau – Lietuvos paštas) veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Konkurencijos įstatymas) 7 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė :

(1) Konkurencijos taryba 2013 m. balandžio 3 d. gavo Uždarnosios akcinės bendrovės „Greitasis kurjeris“ (toliau – Pareiškėjas) skundą¹, kuris buvo papildytas Pareiškėjo 2013 m. gegužės 24 d., 2013 m. birželio 5 d., 11 d. ir 19 d. raštuose pateikta informacija² (toliau – Skundas). Skunde Pareiškėjas prašo įvertinti, ar Lietuvos paštas, atsisakydamas Pareiškėjui leisti pasinaudoti Lietuvos pašto valdomu pašto tinklu, nepiktnaudžiauja dominuojančia padėtimi.

(2) Pareiškėjas teigia, jog yra pašto paslaugų teikėjas įrašytas į pašto paslaugų teikėjų Lietuvos Respublikoje sąrašą³ bei Lietuvos pašto konkurentas tarptautinių pašto siuntų surinkimo paslaugos teikimo rinkoje. Skunde teigiama, jog Lietuvos paštas, būdamas įpareigotasis universaliosios pašto paslaugos teikėjas ir šioms paslaugoms teikti naudojantis savo valdomą pašto tinklą, dėl turimo pašto tinklo yra dominuojantis ūkio subjektas tarptautinių pašto siuntų pristatymo rinkoje.

(3) Piktnaudžiavimo veiksmus, Pareiškėjo manymu, rodo tai, jog Lietuvos paštas atsisako per savo valdomą pašto tinklą persiųsti Pareiškėjo, kaip tarpininko, iš trečiųjų asmenų surinktas tarptautines pašto siuntas, nepaisant to, jog pagal Europos Sąjungos ir nacionalinius teisės aktus Lietuvos paštas yra įpareigotas derėtis ir sudaryti sutartį su kitu pašto paslaugos teikėju, kai jis kreipiasi dėl Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo naudojimo siuntų pristatymo paslaugai teikti. Skunde Pareiškėjas nurodo, jog jis dėl Lietuvos pašto atsisakymo suteikti prieigą prie tarptautinio pašto tinklo negali dalyvauti viešuosiuose nacionalinių ir tarptautinių pašto paslaugų pirkimuose, nes neturi galimybės savarankiškai teikti tarptautinių pašto siuntų pristatymo paslaugas. Kaip teigiama Skunde, turėdamas galimybę savarankiškai teikti dalines pašto paslaugas, t.y. siuntų surinkimo paslaugas, tačiau negalėdamas naudotis Lietuvos pašto siuntų pristatymo paslaugomis per jo valdomą tinklą, Pareiškėjas netenka galimybės konkuruoti siuntų surinkimo rinkoje.

(4) Pareiškėjas nurodė, jog nuo 2013 m. sausio mėn. žodžiu ir raštu ne kartą kreipėsi į Lietuvos pašta dėl galimybės naudotis Lietuvos pašto valdomu pašto tinklu tarptautinėms pašto siuntoms pristatyti sudarymo, tačiau Lietuvos paštas keletą mėnesių stengėsi išvengti tiek pačių derybų su Pareiškėju, tiek atitinkamos sutarties sudarymo⁴. Kaip teigia Pareiškėjas, nors 2013 m. gegužės 23 d. įvyko Pareiškėjo ir Lietuvos pašto atstovų derybos, tačiau jų metu Lietuvos paštas

¹ Bylos 1 tomas, 1 lapas.

² Bylos 1 tomas, 48, 115, 129 ir 133 lapai.

³ Bylos 1 tomas, 3 lapas.

⁴ Bylos 1 tomas, 15, 20 lapai.

savo atsisakymą suteikti prieigą prie tarptautinio pašto tinklo motyvavo tuo, jog Lietuvos pašto valdomas pašto tinklas yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, o tarptautinės pašto siuntos pristatomos ne per Lietuvos pašto turimą ir valdomą pašto tinklą.

(5) Kaip Skunde nurodo Pareiškėjas, nors minėtų derybų metu jam ir Lietuvos paštui nepavyko susitarti dėl galimybės naudotis Lietuvos pašto valdomu tinklu, 2013 m. birželio 10 d. Lietuvos paštas Pareiškėjui raštu pateikė pasiūlymą, kuriame nurodė tarifus, kuriais jis siūlo pristatyti Pareiškėjo pateiktas tarptautines siuntas⁵. Pareiškėjo teigimu, Lietuvos pašto siūlomų pristatymo paslaugų tarifų dydžiai nėra pagrįsti Lietuvos pašto patiriamomis sąnaudomis, todėl Lietuvos paštas nesilaiko jam Lietuvos Respublikos pašto įstatyme (toliau – Pašto įstatymas) nustatytos pareigos skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis suteikti galimybę kitiems pašto paslaugos teikėjams naudotis pašto tinklu bei pašto paslaugų naudotojams (įskaitant tarpininkus) nustatant tarifus taikyti skaidrumo ir nediskriminavimo principus⁶.

(6) Konkurencijos taryba 2013 m. balandžio 26 d. raštu⁷ kreipėsi į Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybą (toliau – Tarnyba) prašydama pateikti nuomonę, ar remiantis pašto sektorių reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, Lietuvos paštas privalo suteikti prieigą prie jo valdomo pašto tinklo ir leisti juo naudotis Pareiškėjui.

(7) Tarnyba savo atsakyme Konkurencijos tarybai nurodė, kad vadovaudamiesi Pašto įstatymo 8 straipsniu, pašto paslaugos teikėjai, tarp jų ir Pareiškėjas, turi teisę derėtis su Lietuvos paštu dėl jo valdomo pašto tinklo naudojimo siekiant pristatyti tiek vidaus, tiek ir tarptautines pašto siuntas⁸. Papildomai Tarnyba pažymėjo, jog tuo atveju, jei pašto paslaugos teikėjams nepavyksta susitarti dėl pašto tinklo naudojimo, vadovaujantis Pašto įstatymo 9 straipsniu, jie turi teisę kreiptis į Tarnybą, kuri Ginčų tarp ūkio subjektų, teikiančių elektroninių ryšių tinklus ir (ar) paslaugas, ir ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų sprendimo taisyklių, patvirtintų Tarnybos direktoriaus įsakymu Nr. 1V-1017⁹ (toliau – Taisyklės), nustatyta tvarka išnagrinėtų jų ginčą ir priimtų abiemis šalims privalomą sprendimą.

(8) Nustatyta, jog 2013 m. birželio 11 d. Pareiškėjas kreipėsi į Tarnybos Ginčų tarp pašto paslaugos teikėjų nagrinėjimo komisiją (toliau – Komisija) su prašymu išspręsti tarp Pareiškėjo ir Lietuvos pašto kilusį ginčą¹⁰, kurį Komisija priėmė nagrinėti¹¹. Pareiškėjas Komisijos prašo išnagrinėti tarp pašto paslaugos teikėjų kilusį ginčą ir įpareigoti Lietuvos pašta remiantis Pašto įstatymo 8 straipsniu ir laikantis nediskriminacinių, proporcingų bei skaidrių sąlygų sudaryti su Pareiškėju sutartį dėl Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo naudojimo, joje numatant galimybę Pareiškėjui pateikti Lietuvos paštui pristatyti iš trečiųjų asmenų (įskaitant perkančiąsias organizacijas) surenkamas nacionalines ir tarptautines pašto siuntas.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a :

(9) Konkurencijos įstatymo 7 straipsnis įtvirtina draudimą ūkio subjektams piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi atitinkamoje rinkoje atliekant visokius veiksmus, kurie riboja ar gali riboti konkurenciją, nepagrįstai varžo kitų ūkio subjektų galimybes veikti atitinkamoje rinkoje arba pažeidžia vartotojų interesus. Pareiškėjas kreipėsi į Konkurencijos tarybą prašydamas pradėti tyrimą dėl Lietuvos pašto veiksmų, atsisakant leisti pasinaudoti jo valdomu pašto tinklu, galimai pažeidžiančių Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio nuostatas.

(10) Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio, įtvirtinančio pareiškimų dėl tyrimo atlikimo pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, 4 dalies 8 punkte yra nurodyta, jog Konkurencijos taryba priima nutarimą atsisakyti pradėti tyrimą, jei pareiškime nurodytų faktinių aplinkybių tyrimas neatitinka Konkurencijos tarybos veiklos prioritetų.

⁵ Bylos 1 tomas, 132 lapas.

⁶ Bylos 1 tomas, 130 lapas.

⁷ Bylos 1 tomas, 110 lapas.

⁸ Bylos 1 tomas, 114 lapas.

⁹ Žin., 2011, Nr. 130-6177.

¹⁰ Bylos 1 tomas, 133, 146 lapai.

¹¹ Bylos 1 tomas, 158 lapas.

(11) Konkurencijos taryba 2012 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 1S-89 patvirtino savo veiklos prioritetą – atlikti tyrimus ar kitaip įsikišti į rinkos veikimą, jei toks įsikišimas galėtų reikšmingai prisidėti prie veiksmingos konkurencijos apsaugos ir taip užtikrinti kuo didesnę vartotojų gerovę. Tuo pačiu nutarimu patvirtintame „Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto įgyvendinimo principų apraše“ (toliau – Aprašas) buvo įtvirtinti principai, kuriais vadovaujantis Konkurencijos taryba priima sprendimus dėl tam tikro tyrimo tikslingumo ir apimties. Vertinant, ar tyrimas atitinka veiklos prioritetą, vadovaujama Apraše nustatytais tyrimo įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei, strateginės reikšmės bei racionalaus išteklių naudojimo principais. Kaip nurodyta Aprašo 5 punkte, nė vienas iš šių principų neturi iš anksto nustatytos lemiamos įtakos Konkurencijos tarybos sprendimui dėl konkretaus tyrimo atlikimo, tačiau Konkurencijos tarybai gali pakakti įvertinti tyrimą pagal vieną iš principų, kad galėtų priimti sprendimą dėl tyrimo tikslingumo.

(12) Vertinant Pareiškėjo Konkurencijos tarybai pateiktą prašymą pradėti tyrimą dėl Lietuvos pašto veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams bei šio prašymo atitiktį Konkurencijos tarybos veiklos prioritetui, atsižvelgtina į šiuos Apraše įtvirtintus veiklos prioriteto vertinimo principus: strateginės reikšmės (Aprašo 8.2 punktas) bei racionalaus išteklių naudojimo principą (Aprašo 8.3 punktas). Aprašo 12 punkte nurodoma, kad Konkurencijos taryba vertins kitų institucijų galimybes efektyviai išspręsti su galimu Pažeidimu susijusias problemas ir kitas strateginę tyrimo reikšmę rodančias aplinkybes, o Aprašo 14 punkte teigiama, kad, vadovaudamasi racionalaus išteklių naudojimo principu, Konkurencijos taryba sieks atlikti tyrimus, kuriems reikalingi Konkurencijos tarybos ištekliai būtų proporcingi tikėtiniems tyrimų rezultatams.

(13) Analizuojant Pareiškėjo skunde išdėstytas aplinkybes strateginės reikšmės ir racionalaus išteklių naudojimo principų kontekste, pažymėtina, kad šiuo metu Pareiškėjo iniciatyva Komisijoje yra nagrinėjamas ginčas tarp Pareiškėjo ir Lietuvos pašto dėl pastarojo pareigos laikantis nediskriminacinių, proporcingų bei skaidrių sąlygų sudaryti su Pareiškėju sutartį dėl Lietuvos pašto valdomo pašto tinklo naudojimo, joje numatant galimybę Pareiškėjui pateikti Lietuvos paštui pristatyti iš trečiųjų asmenų surenkamas nacionalines ir tarptautines pašto siuntas. Atsižvelgiant į tai, kad dėl tų pačių Lietuvos pašto veiksmų, kurie šiuo metu yra nagrinėjami Komisijoje, Pareiškėjas prašo atlikti tyrimą dėl galimo Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio pažeidimo, taip pat į tai, kad Komisija, išnagrinėjusi ginčą gali priimti tiek Pareiškėjui, tiek Lietuvos paštui privalomus sprendimus, kuriais būtų išspręstas tarp šalių kilęs ginčas dėl naudojimosi Lietuvos pašto valdomu tinklu, darytina išvada, kad Konkurencijos tarybos tyrimas dėl Lietuvos pašto veiksmų, laikytinas neturinčiu strateginės reikšmės, be to, tyrimo atlikimas lemtų neracionalų Konkurencijos tarybos išteklių naudojimą, nes tikėtini tyrimo rezultatai gali būti pasiekti Komisijos sprendimu.

(14) Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta aukščiau, konstatuotina, kad Pareiškėjo nurodytų faktinių aplinkybių tyrimas neatitinka Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto.

(15) Pažymėtina, kad, kaip nurodyta Aprašo 6 punkte, Konkurencijos tarybos sprendimas atsisakyti pradėti tyrimą dėl to, kad jis neatitinka veiklos prioriteto, nereiškia, kad ūkio subjekto veiksmai negali pažeisti Konkurencijos įstatymo reikalavimų.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 8 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl Akcinės bendrovės Lietuvos paštas veiksmų atitikties Konkurencijos įstatymo 7 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.